

DIVENDRES SANT DE LA PASSIÓ DEL SENYOR

Visió general de la celebració

LA CELEBRACIÓ DE LA PASSIÓ DEL SENYOR

La celebració del Divendres Sant no és una MISSA, sinó QUE ES COMBREGA AMB EL PA CONSAGRAT el dia abans. És com si, per remarcar fortament el lligam entre el sacrifici sacramental (l'Eucaristia) i el sacrifici sagnant (a la creu), la celebració del Dijous Sant i la del Divendres Sant no fossin més que una sola missa.

UNA LITÚRGIA MARCADA PER GESTOS INHABITUALS

És sobre l'actuació que els equips de litúrgia hauran de posar l'accent i esforçar-se; una actuació curada, sòbria i solemne a la vegada, és a dir, prenen temps pel desplegament dels ritus, les monicions reduïdes a l'estrictament necessari (si és que ho són). Gestos, desplaçaments i també silencis haurien de parlar per si mateixos.

- Gestos a fer i a fer bé:
 - La **PROCESSÓ d'obertura**, sense música ni cant, amb una pregària silenciosa, agenollats o postrats davant l'altar.
 - La **LECTURA DE LA PASSIÓ SEGONS SANT JOAN** cor de la litúrgia de la paraula.
 - **LES GRANS INTRCESSIONS**, la forma més antiga que la pregària universal que es feia a Roma.
 - La **VENERAIÓ DE LA CREU**.
 - La **COMUNIÓ** amb l'única eucaristia celebrada la vigília anterior.
 - La litúrgia de comiat reduïda a l'**ORACIÓ SOBRE EL POBLE**.

LITÚRGIA DE LA PARAULA

La litúrgia de la Paraula forma un tríptic:

Al quadre de l'esquerra presenta un rostre d'un personatge misteriós, un Just, capolat pels sofriments i objecte de les més odioses persecucions, menyspreat pels homes, aparentment abandonat per Déu mateix. En realitat, s'ofereix en sacrifici d'expiació pel pecat de les multituds, i el Senyor en farà el cap d'un poble innumerable de justificats. Sigui quina sigui la identitat del **SERVENT DE DÉU** en el llibre d'Isaïes, fa recordar, sobre tot el Divendres Sant, a Crist, el Just sotmès als ultratges, la mort del qual, ha salvat tots els homes del pecat, i que Déu ha exaltat a la glòria del cel.

A la taula de la dreta, se'ns presenta **JESÚS**, el Crist, entronitzat prop de Déu com el **GRAN SACERDOT PER EXCEL·LÈNCIA**, convertit, per la seva obediència, causa de salvació eterna per tots els qui l'obeeixen.

Aquestes dues taules, esbossades en molts segles de distància, introdueixen admirablement a la comprensió de la **PASSIÓ DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST** que està al centre del tríptic. L'evangelista sant Joan ha volgut fer captar el sentit profund dels esdeveniments dels que n'ha estat testimoni.

Paradoxalment, és elevat a la creu que Jesús es revela com el Vivent que dóna la vida en abundància a tots els qui aixequen els ulls cap a ell.

Per proclamar la primera lectura

Algunes indicacions pràctiques per a ús del lector:

En aquest text profètic, prenen la paraula successivament:

- El SENYOR mateix: *El meu servent prosperarà, s'elevàrà i serà posat molt amunt...*
- EL PROFETA: *així com tothom s'esglaià de veure'l...*
- Després UN GRUP (pot ser el poble d'Israel?): *Qui ho pot creure, allò que hem sentit? A qui s'ha revelat la potència del braç del SENYOR?*
- Altra vegada el PROFETA que evoca el final tràgic del Servent: *El Servent ha crescut...no tenia figura, ni res que es fes admirar... no tenia aspecte atractiu, era menyspreat, rebuig entre els homes.....*
- Però també el canvi extraordinari que suscitarà: *veurà una descendència, viurà llargament, i per ell el disegni del Senyor arribarà a bon terme.*
- Finalment `altra vegada EL SENYOR: *Gràcies al sofriment de la seva ànima veurà la llum..*

També el lector s'haurà d'esforçar, per mitjà d'una breu pausa, o millor, per un canvi discret en el ritme i el to de la seva proclamació – A BEN PROCLAMAR aquestes diferents preses de paraula.

EL SALM 30

El salm 30 és la pregària d'un fidel servent del Senyor davant d'un món hostil. A pesar dels complots, de les humiliacions, dels sofriments, de la solitud en la que el tanca l'enemic, ell roman ferm en la seva fe i exhorta els seus germans a tenir coratge. A diferència dels altres evangelistes, que empren el salm 21, és el Salm 30 que Lluç posa en boca de Jesús a la creu: *Pare, a les vostres mans encoman el meu esperit*; la litúrgia del Divendres Sant posa aquesta mateixa resposta als nostres llavis.

Segona lectura

Aquest passatge de la Carta als Hebreus no és un comentari al llibre d'Isaïes que acabam de proclamar, sinó que els dos texts posats davant de nosaltres il·luminant el misteri de Crist i de la seva Passió celebrada el Divendres Sant. Jesús, el Fill de Déu, ha experimentat el sofriment, com nosaltres, no perquè era pecador, sinó per aconseguir-nos el perdó, la gràcia de Déu. Acceptant lliurement la missió de Redemptor que el Pare li ha confiat, s'ha convertit en causa de salvació per a tots els qui creuen en ell. Traspasant el vel de la mort, ell ha entrat una vegada per sempre en el santuari del cel. És el gran sacerdot no degut a la seva pertinença a la línia sacerdotal o degut a una ordenació per mans dels homes, sinó que en la seva persona Déu i l'home són indissolublement units. A més, ha ofert a Déu el sacrifici perfecte de la seva obediència. de su obediencia. *Per tant, acostem-nos confiadament al tron de la gràcia de Déu perquè es compadeixi de nosaltres, ens aculli i ens concedeixi, quan sigui l'hora, l'auxili que necessitem*, amb la certesa de ser escoltats quan pregam al Pare per Jesucrist nostre Senyor.

PROCLAMAR AQUESTA PALRAULA

El lector estarà atent a remarcar, en aquest text:

- El destinatari inicial, habitual en les cartes: Germans...
- La presentació sacerdotal del misteri de Crist, gran sacerdot amb les afirmacions:
 - *Així, doncs, mantinguem ferma la fe que professem, ja que en Jesús, el Fill de Déu, tenim el gran sacerdot que ha travessat els cels.*

15 No tenim pas un gran sacerdot incapaç de compadir-se de les nostres febleses: ell, de manera semblant a nosaltres, ha estat provat en tot, encara que sense pecar.

- *16 Per tant, acostem-nos confiadament al tron de la gràcia de Déu, perquè es compadeixi de nosaltres, ens mostri el seu favor i ens concedeixi, quan sigui l'hora, l'ajuda que necessitem.*
- *Ell, Jesús, durant la seva vida mortal s'adreçà a Déu, que el podia salvar de la mort, pregant-lo i suplicant-lo amb grans clams i llàgrimes. Déu l'escoltà per la seva submissió. 8 Així, tot i que era el Fill, aprengué en els sofriments què és obeir, 9 i, arribat a la plenitud,*
 - Remarcar les paraules que articulen el text: Així i tot
 - Atenció al ritme de la última frase: *s'ha convertit en font de salvació eterna per a tots els qui l'obeeixen. 10 Déu l'ha proclamat gran sacerdot com ho fou Melquisedec.*

APROFUNDIR L'EVANGELI DE JOAN

Sense callar res de la cruel realitat d'una Passió, Joan ens presenta el Mestre sobirà i ja vencedor.

- Jesús és lliurat davant del governador del rei pagà Cèsar; convençut de la innocència de Jesús, Pilat l'entregarà; escopit, objecte d'ultratges, disfressat de rei, es troba a la creu: el suplici degradant de la crucifixió no és per res edulcorat.

- Ningú pot mentrestant pot apoderar-se de la seva persona sense que ell mateix l'hagi decidit: *La copa que el Pare m'ha donat, no l'he de beure?*, Diu Jesús a l'hort on va ser arrestat. Audaç davant Anàs, estranya a Pilat i li declara en què consisteix la seva reialesa. Sense cap ajuda porta ell mateix la creu. Reconeix que la seva missió ha arribat a terme. Li és facilitada una sepultura real.

- La glorificació de Jesús és una sola cosa amb la seva mort, en l'elevació. Ell no pateix la passió, ell assumeix la passió en un acte d'obediència al seu Pare, i les Escriptures li fan de testimoni. Aquest triomf de la Creu crida els homes a creure en Jesús. En l'elevació del Fill de l'home es resol el conflicte que hi ha entre el Revelador diví "vingut de dalt" i un "món" incrèdul i hostil. Sense defensa i desarmat davant dels enemics, Jesús, el Messies, es converteix en la prova vivent de com "la seva reialesa no és d'aquest món". Pilat no volia veure més que el "rei dels jueus", però el cartell sobre la creu proclama un poder salvador sobre tot el món.

- La ironia de Joan discorre al llarg d'aquest relat i interpel·la la qualitat de la fe dels seus lectors de tots els temps. La comunitat joanica ha conegut ja oposicions, pot ser fins i tot persecucions: aquesta serà la sort, el lot de les comunitats cristianes en la història.

L'acollida del relat de Joan de la Passió ens ofereix, en aquest Crist diví i humiliat fins a la mort, la raó de provar de restar sempre fidel.